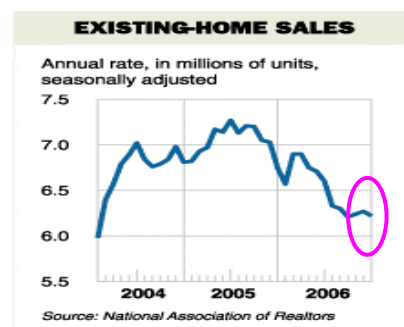

เศรษฐกิจโลกปี 2550... จะรุ่งหรือร่วง?

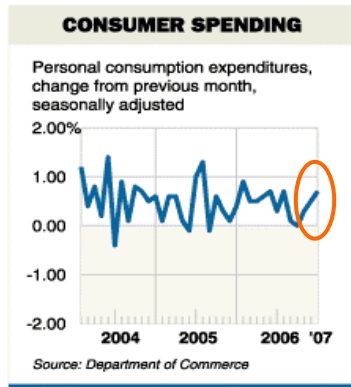
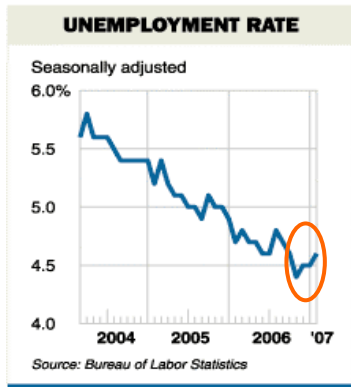
ในปี 2549 ที่ผ่านมา นับเป็นอีกปีหนึ่งที่เศรษฐกิจโลกยังคงขยายตัวอย่างแข็งแกร่ง แม้ว่าในช่วงต้นปีจะมีนักวิเคราะห์จากหลายสำนักคาดการณ์ว่าเศรษฐกิจโลกในปี 2549 จะขยายตัวชะลอลง เนื่องจากมีปัจจัยลบหลายประการไม่ว่าจะเป็นราคาน้ำมันที่อยู่ในระดับสูง อัตราดอกเบี้ยของโลกอยู่ในช่วงขาขึ้น ความขัดแย้งทางการเมืองในภูมิภาคต่าง ๆ ความไม่สมดุลของระบบเศรษฐกิจโลก (Global Imbalance) การชะลอตัวของภาคอสังหาริมทรัพย์ในสหรัฐฯ และความกังวลต่อภัยพิบัติทางธรรมชาติ อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจโลกในปีที่ผ่านมานอกจากจะไม่ชะลอตัวลงอย่างที่หลายฝ่ายคาดการณ์แล้วยังขยายตัวในอัตราที่สูงกว่าในปี 2548 ด้วย เนื่องจากเศรษฐกิจของหลายภูมิภาคขยายตัวดีเกินคาด ไม่ว่าจะเป็นสหภาพยุโรป (European Union : EU) หรือญี่ปุ่น นอกจากนี้ เศรษฐกิจจีนและตลาดเกิดใหม่หลายประเทศในเอเชียและยุโรป รวมถึงประเทศผู้ส่งออกน้ำมันในตะวันออกกลาง แอฟริกา และลาตินอเมริกาก็เติบโตดีขึ้นเช่นกัน ดังนั้น จึงเป็นที่น่าสนใจว่าในปี 2550 นี้ เศรษฐกิจโลกจะมีทิศทางเป็นเช่นไร เพราะนักวิเคราะห์ส่วนใหญ่ก็ยังคงเชื่อว่าเศรษฐกิจโลกในปีนี้จะขยายตัวชะลอลงจากปีที่ผ่านมาเช่นเดียวกับที่เคยคาดการณ์ไว้ในปีก่อน

ทั้งนี้ สำนักเศรษฐกิจชั้นนำของโลกหลายแห่ง ทั้งกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund : IMF) ธนาคารโลก (World Bank) และ EIU (The Economist Intelligence Unit) ล้วนคาดการณ์ไปในทิศทางเดียวกันว่า ในปี 2550 เศรษฐกิจโลกจะขยายตัวชะลอลงเหลือ 4.5%-4.9% จากที่คาดการณ์ว่าจะขยายตัว 5.1%-5.4% ในปี 2549 เนื่องจากมีปัจจัยเสี่ยงสำคัญหลายประการที่สนับสนุนการคาดการณ์ดังกล่าว ได้แก่

1. เศรษฐกิจสหรัฐฯ อาจขยายตัวชะลอลง สำนักเศรษฐกิจต่าง ๆ ได้คาดการณ์ไปในทิศทางเดียวกันว่า ในปี 2550 เศรษฐกิจสหรัฐฯ ซึ่งเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจของโลก (มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดในโลก โดยมีสัดส่วนราว 28% ของ GDP โลก) จะขยายตัวชะลอลงต่อเนื่องเหลือ 2.1%-2.9% จาก 3.4% ในปี 2549 โดยมีสาเหตุสำคัญจากภาคอสังหาริมทรัพย์ (มีสัดส่วนราว 5%-10% ของ GDP) ในสหรัฐฯ ยังคงชะลอตัวต่อเนื่องจากปีก่อน โดยในเดือนมกราคม 2550 ยอดการก่อสร้างบ้านใหม่ของสหรัฐฯ หดตัวลงถึง 14.3% จากเดือนก่อน และ 37.8% จากเดือนเดียวกันของปีก่อน เหลือราว 1.408 ล้านหลัง ซึ่งเป็นระดับต่ำที่สุดในรอบเกือบ 10 ปี นอกจากนี้ ราคายบ้านใหม่และบ้านมือสองก็ปรับตัวลดลงมาก ทั้งนี้ เป็นผลจากในช่วงที่ผ่านมา ธนาคารกลางสหรัฐฯ (Federal Reserve : FED) ได้ทยอยปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยระยะสั้น (Federal Funds Rate) อย่างต่อเนื่องแบบค่อยเป็นค่อยไปถึง 17 ครั้ง จากระดับ 1% ในเดือนมิถุนายน 2547 มาอยู่ที่ระดับ 5.25% เมื่อเดือนสิงหาคม 2549 และคงอยู่ที่ระดับนี้จนถึงปัจจุบัน เพื่อควบคุมอัตราเงินเฟ้อและชะลอความร้อนแรงของภาคอสังหาริมทรัพย์ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่ผลักดันให้เศรษฐกิจสหรัฐฯ เติบโตอย่างมากในช่วง 2 - 3 ปีที่ผ่านมา

อย่างไรก็ตาม มีนักวิเคราะห์บางสำนักคาดการณ์ว่า ในปี 2550 เศรษฐกิจสหรัฐฯ อาจขยายตัวชะลอลงน้อยกว่าที่หลายฝ่ายกังวลหรืออาจขยายตัวได้เท่ากับปี 2549 เนื่องจากข้อมูลทางเศรษฐกิจล่าสุดของสหรัฐฯ เริ่มมีสัญญาณบ่งชี้ไปในทิศทางที่ดีขึ้นหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นราคาน้ำมันในตลาดโลกที่มีแนวโน้มปรับตัวลดลง ตัวเลขการจ้างงานที่เพิ่มขึ้นเหนือความคาดหมายอย่างต่อเนื่อง ทำให้อัตราการว่างงานอยู่ในระดับต่ำ ส่งผลให้ระดับความเชื่อมั่นของผู้บริโภคปรับสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ประชาชนมีการจับจ่ายใช้สอยเพิ่มขึ้นอย่างคาดไม่ถึง โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลปีใหม่ที่ผ่านมามาก นอกจากนี้ล่าสุด เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2550 วุฒิสภาสหรัฐฯ ได้อนุมัติร่างพระราชบัญญัติปรับเพิ่มค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำจาก 5.15 ดอลลาร์สหรัฐฯ/ชั่วโมง เป็น 7.25 ดอลลาร์สหรัฐฯ/ชั่วโมง ซึ่งหากพระราชบัญญัติดังกล่าวมีผลบังคับใช้ คาดว่าจะช่วยกระตุ้นการใช้จ่ายในประเทศให้ขยายตัวแข็งแกร่งยิ่งขึ้น

2. ความไม่แน่นอนของราคาน้ำมันในตลาดโลก หน่วยงานระหว่างประเทศต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น IMF, EIU, Energy Information Administration (EIA) และกลุ่มประเทศผู้ส่งออกน้ำมัน (Organization of the Petroleum Exporting Countries : OPEC) ได้คาดการณ์ว่า แนวโน้มราคาน้ำมันในตลาดโลกในปี 2550 จะปรับตัวลดลง ดังนี้

แนวโน้มราคาน้ำมันเฉลี่ยในตลาดโลก

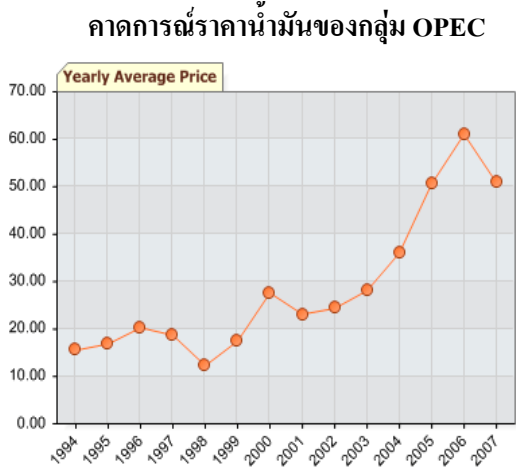
หน่วย : ดอลลาร์สหรัฐฯ/บาร์เรล

หน่วยงาน	2549 ^e	2550 ^f
IMF	69.2	52.0
EIU	65.3	58.8
EIA	66.0	59.5
OPEC	61.1	51.8

Notes : e = estimated. f = forecasted.

กลุ่ม OPEC คาดว่า ในปี 2550 ปริมาณการผลิตน้ำมันในตลาดโลกจะขยายตัวเพียง 1.47% เป็น 85.4 ล้านบาร์เรล/วัน เนื่องจากภาวะอากาศในช่วงฤดูหนาวอบอุ่นกว่าปกติ ทำให้คาดว่าความต้องการใช้พลังงานในตลาดโลกจะเพิ่มขึ้นไม่มากนัก ประกอบกับคาดว่าเศรษฐกิจสหรัฐฯ (ผู้บริโภคน้ำมันรายใหญ่ที่สุดในโลก) จะขยายตัวชะลอลง รวมทั้งภาคธุรกิจต่าง ๆ เริ่มหันมาใช้พลังงานทางเลือกอื่น ๆ ทดแทนน้ำมัน หลังจากที่เมื่อเดือนสิงหาคม 2549 ราคาน้ำมันดิบจากแหล่งอ้างอิง Brent ในตลาดลอนดอนพุ่งสูงขึ้นแตะที่ระดับ 78.4 ดอลลาร์สหรัฐฯ/บาร์เรล ซึ่งสูงสุดเป็นประวัติการณ์ แม้วกลุ่ม OPEC จะตัดสินใจ

ลดกำลังการผลิตน้ำมันในช่วงต้นเดือนกุมภาพันธ์ 2550 ที่ผ่านมา แต่คาดว่าจะทำให้ราคาน้ำมันในตลาดโลกปรับตัวสูงขึ้นในช่วงสั้น ๆ เท่านั้น ซึ่งบ่งชี้ว่ากลุ่ม OPEC ยังมีปริมาณน้ำมันสำรองพอเพียงอยู่ ทำให้คาดว่าจะการเก็งกำไรราคาน้ำมันในระยะถัดไปจะลดลงและจะทำให้ราคาน้ำมันปรับตัวลดลงตามไปด้วย นอกจากนี้ ยังคาดว่าจะกำลังการผลิตจากประเทศนอกกลุ่ม OPEC จะเพิ่มขึ้นจาก 49.6 ล้านบาร์เรล/วัน ในปี 2549 เป็น 50.9 ล้านบาร์เรล/วัน ในปีนี้ด้วย

ตั้งแต่ปลายปี 2549 ที่ผ่านมา ราคาน้ำมันในตลาดโลกมีความผันผวนมาก โดยกลุ่ม OPEC รายงานว่า ราคาน้ำมัน Weekly Basket Price เฉลี่ยปรับตัวลดลงจาก 56.5 ดอลลาร์สหรัฐ/บาร์เรล ในสัปดาห์สุดท้ายของปี 2549 เหลือ 48.45 ดอลลาร์สหรัฐ/บาร์เรล ในสัปดาห์ที่ 3 ของเดือนมกราคม 2550 เนื่องจากภาวะอากาศอบอุ่นขึ้น แต่ปรับเพิ่มขึ้นเป็น 53.56 ดอลลาร์สหรัฐ/บาร์เรล ในสัปดาห์ที่ 3 ของเดือนกุมภาพันธ์ 2550 หลังจากที่เกิดภาวะอากาศหนาวเย็นอีกครั้งและกลุ่ม OPEC ได้ปรับลดเพดานการผลิตน้ำมันลง 500,000 บาร์เรล/วัน เหลือ 25.8 ล้านบาร์เรล/วัน เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2550 ทั้งนี้ แม้ว่าราคาน้ำมันจะค่อนข้างผันผวนแต่กลุ่ม OPEC คาดว่า ในปี 2550 ราคาน้ำมันในตลาดโลกจะยังคงมีแนวโน้มลดลง ตามภาวะเศรษฐกิจโลกที่คาดว่าจะชะลอลง

อย่างไรก็ตาม ยังมีปัจจัยที่อาจส่งผลให้ราคาน้ำมันอาจปรับตัวสูงขึ้น ที่สำคัญ คือ 1) ความต้องการบริโภคน้ำมันของโลกอาจเพิ่มสูงขึ้น หากเศรษฐกิจสหรัฐฯ ขยายตัวชะลอลงไม่มากเท่ากับที่หลายฝ่ายคาดการณ์ไว้ รวมทั้งเศรษฐกิจของจีน (ผู้บริโภคน้ำมันรายใหญ่อันดับ 2 ของโลก) ที่อาจจะขยายตัวอย่างร้อนแรงต่อเนื่องจากปี 2549 ซึ่งขยายตัวสูงสุดในรอบ 11 ปีที่ระดับ 10.7% 2) ปริมาณการผลิตน้ำมันของโลกอาจลดลง หากกลุ่ม OPEC ลดปริมาณการผลิตน้ำมันลงอีกหรือเกิดผลิตได้ไม่เพียงพอต่อความต้องการในตลาดโลก (Supply Shock) อันเป็นผลจากปัญหาความไม่สงบในภูมิภาคตะวันออกกลาง การก่อการร้าย รวมถึงภัยธรรมชาติ ในบริเวณแหล่งผลิตน้ำมันสำคัญของโลก ทั้งนี้ ความผันผวนของราคาน้ำมัน เป็นเรื่องที่เกิดการณืได้ยากและเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญอีกประการที่ต้องเฝ้าจับตามองอย่างใกล้ชิด หากราคาน้ำมันในปี 2550 ปรับตัวสูงขึ้นอีก คาดว่าจะซ้ำเติมให้เศรษฐกิจโลกขยายตัวชะลอลงมากกว่าที่หลายฝ่ายได้คาดการณ์ไว้

3. ปัจจัยเสี่ยงอื่น ๆ

โดยบางปัจจัยมีการคาดการณ์ว่าจะทวีความรุนแรงและสร้างความเสียหายแก่เศรษฐกิจโลกอย่างมีนัยสำคัญมากขึ้น ดังนี้

3.1 ปัญหานิวเคลียร์อิหร่านที่ยืดเยื้อมานาน

ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา การพัฒนานิวเคลียร์ของอิหร่านได้กลายเป็นประเด็นปัญหาความมั่นคงระหว่างประเทศที่สร้างความหวั่นวิตกไม่น้อยให้แก่ประชาคมโลก โดยสหรัฐฯ ซึ่งเป็นไม่เบื่อไม่เมากับอิหร่านมายาวนานได้ออกมาระบุว่า อิหร่านกำลังลักลอบพัฒนาโครงการเสริมสมรรถนะยูเรเนียมเพื่อผลิตอาวุธนิวเคลียร์ แต่อิหร่านปฏิเสธข้อกล่าวหาดังกล่าว และตอบโต้ว่าโครงการพัฒนายูเรเนียมของตนเป็นไปเพื่อใช้ผลิตกระแสไฟฟ้าจากเตาปฏิกรณ์นิวเคลียร์หรือเป็นการใช้พลังงานนิวเคลียร์อย่างสันติเท่านั้นมิใช่เพื่อการอื่น ส่งผลให้เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2549 คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council : UNSC) ลงมติเป็นเอกฉันท์ให้คว่ำบาตรอิหร่าน โดยห้ามทุกประเทศส่งวัตถุดิบและเทคโนโลยีเกี่ยวกับนิวเคลียร์และชิปนาทิวให้แก่อิหร่าน รวมทั้งอายัดทรัพย์สินของบุคคลและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนานิวเคลียร์ 12 คน และ 10 องค์กรตามลำดับ พร้อมทั้งกำหนดเส้นตายให้อิหร่านยุติโครงการดังกล่าวภายในวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2550 แต่หลังจากพ้นกำหนด

เส้นตายดังกล่าว อิหร่านได้ออกมายืนยันที่จะดำเนินโครงการพัฒนานิวเคลียร์ต่อไป ทำให้คาดกันว่า UNSC อาจออกมาตรการต่าง ๆ ที่รุนแรงขึ้นเพื่อคว่ำบาตรอิหร่านต่อไป นอกจากนี้ ในช่วงก่อนหน้านี้นี้ คือ เมื่อกลางเดือนกุมภาพันธ์ 2550 ที่ผ่านมา สหรัฐฯ ได้กล่าวหาว่า อิหร่านได้ส่งวัตถุระเบิดไปให้กองกำลังต่อต้านรัฐบาลและทหารอเมริกันในอิรัก ทำให้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างสหรัฐฯ และอิหร่านทวีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งหากรุนแรงขึ้นจนถึงขั้นเกิดสงครามระหว่างสหรัฐฯ และอิหร่าน ก็ย่อมส่งผลกระทบต่อความเติบโตของเศรษฐกิจโลกอย่างแน่นอน นอกจากนี้ ยังจะส่งผลกระทบต่อปริมาณการผลิตน้ำมันของโลกด้วย เนื่องจากอิหร่านเป็นผู้ผลิตน้ำมันรายใหญ่อันดับ 2 ของกลุ่ม OPEC และอันดับ 4 ของโลก

3.2 **ภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เพิ่มความรุนแรงและบ่อยครั้ง** สืบเนื่องจากปัญหามภาวะโลกร้อน (Global Warming) ซึ่งถือเป็นภัยคุกคามเศรษฐกิจโลกที่สำคัญในระยะยาว อันจะส่งผลให้สภาพอากาศทั่วโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันจนทำให้สิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ไม่สามารถปรับตัวได้ทัน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตร ประมง และปศุสัตว์ที่เป็นแหล่งอาหารสำคัญของมนุษย์ จากรายงานของธนาคารโลกเรื่อง “Global Economic Prospects 2007” ระบุว่า การปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Greenhouse Gases) โดยเฉพาะก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) ในชั้นบรรยากาศของโลกมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้น 2 เท่า ในอีก 50 ปี ข้างหน้า อันเป็นผลจากการเร่งพัฒนาในภาคอุตสาหกรรม นอกจากนี้ สถาบันวิจัยอุตุนิยมหาวิทยาลัยญี่ปุ่น ยังระบุว่าปริมาณไอน้ำในโลกจะเพิ่มขึ้นมาก เนื่องจากอุณหภูมิโลกที่สูงขึ้นทำให้น้ำแข็งขั้วโลกละลายและทิศทางของไอน้ำมีแนวโน้มจะเคลื่อนเข้าไปยังเขตเมืองมากขึ้น ซึ่งอาจทำให้เกิดพายุรุนแรงและน้ำท่วมหนักได้ ทั้งนี้ International Strategy for Disaster Reduction (ISDR) ขององค์การสหประชาชาติ (The United Nations : UN) รายงานว่า ในปี 2549 ที่ผ่านมา ได้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติเกือบ 400 ครั้ง คร่าชีวิตประชาชนไปแล้วมากถึง 21,342 คน สร้างความเสียหายสูงถึง 19 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยภัยพิบัติทางธรรมชาติเหล่านั้นส่วนใหญ่เกิดขึ้นในภูมิภาคเอเชีย

สำหรับในปี 2550 คาดว่าภัยพิบัติทางธรรมชาติจะทวีความรุนแรงมากขึ้น ล่าสุด เมื่อเดือนมกราคม 2550 ได้เกิดพายุหลายลูกที่มีความเร็วลมระดับเดียวกับพายุเฮอริเคน (ราว 159 กิโลเมตรต่อชั่วโมง) พัดถล่มหลายประเทศทางตะวันตกเฉียงเหนือของทวีปยุโรป อาทิ สหราชอาณาจักร (ทางการสหราชอาณาจักรระบุว่า เป็นพายุที่รุนแรงที่สุดในรอบ 17 ปี) เยอรมนี เนเธอร์แลนด์ ฝรั่งเศส และสาธารณรัฐเช็ก ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตกว่า 25 คน และสร้างความเสียหายแก่ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานและอาคารบ้านเรือน ทั้งนี้ นักวิทยาศาสตร์ได้ศึกษาข้อมูลในอดีต พบว่าเมื่ออุณหภูมิโลกสูงขึ้น 0.6-1 องศาเซลเซียส จะส่งผลกระทบต่อระดับความรุนแรงของภัยธรรมชาติต่าง ๆ เพิ่มขึ้น 4-5 เท่าตัว นอกจากนี้ ความแปรปรวนของสภาพอากาศจากภาวะโลกร้อนก็เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดเชื้อโรคสายพันธุ์ใหม่ ๆ ที่เกิดจากการปรับตัวและกลายพันธุ์จากเชื้อโรคที่มีอยู่เดิม ซึ่งอาจนำไปสู่ความเจ็บป่วยเล็ก ๆ น้อย ๆ ไปจนถึงขั้นการเกิดโรคระบาดที่รุนแรง อันจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและการค้าโลกได้อีกด้วย

3.3 **ไข้หวัดนกกลับมาระบาดอีกครั้งและอาจทวีความรุนแรงขึ้น** ตั้งแต่ปลายปี 2549 จนถึงปัจจุบัน โรคไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N1 ได้กลับมาแพร่ระบาดอีกครั้งในหลายภูมิภาค ได้แก่ **เอเชีย** พบการแพร่ระบาดครั้งใหม่ในหลายประเทศ เช่น เวียดนาม ญี่ปุ่น และล่าสุดอินโดนีเซียเตรียมประกาศให้โรคไข้หวัดนกเป็นภัยพิบัติระดับชาติ โดย ณ สิ้นเดือนมกราคม 2550 อินโดนีเซียมียอดผู้เสียชีวิตจากโรคไข้หวัดนกสูงที่สุดในโลกถึง 63 คน สำหรับในไทยนั้น ณ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2550 มีการพบเชื้อ H5N1 แล้วใน 3 จังหวัด ได้แก่ พิษณุโลก หนองคาย และอ่างทอง

ยุโรป ฮังการี เป็นประเทศแรกของ EU ที่มีการพบเชื้อไข้หวัดนกในปีนี้ และให้ผลยืนยันการตรวจพบ ถัดมาเมื่อต้น กุมภาพันธ์ สหราชอาณาจักร ก็ยืนยันการแพร่ระบาดของเชื้อ H5N1 แล้วเช่นกัน ส่งผลให้รัสเซีย ญี่ปุ่น แอฟริกาใต้ เกาหลีใต้ และฮ่องกง ห้ามนำเข้าสัตว์ปีกจากสหราชอาณาจักร **แอฟริกา** ไนจีเรีย ตรวจพบการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนกอีกครั้ง โดยล่าสุดเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2550 มีรายงานว่า พบผู้เสียชีวิตจากโรคไข้หวัดนกชนิด H5N1 เป็นรายแรกของประเทศที่เมืองลากอส ซึ่งเป็นเมืองธุรกิจสำคัญของไนจีเรีย

ทั้งนี้ ธนาคารโลกคาดว่าในกรณีที่มีการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนกจากคนสู่คนลุกลามไปทั่วโลก จะก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจสูงถึง 1.2-2 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตบุคคลสูงถึง 70 ล้านคน หรือราว 1% ของประชากรโลก

ส่วนเศรษฐกิจต่างประเทศ ฝ่ายวิชาการ
กุมภาพันธ์ 2550